

Kommunförbundet Skåne

**Överenskommelse
som reglerar ansvar och
samverkan inom
hälso- och sjukvårdsområdet
mellan Region Skåne och
kommunerna i Skåne**

2009-12-01

4.9 Hjälpmedel

Individuellt förskrivna hjälpmedel är en integrerad del i den samlade vård- och rehabiliteringsprocessen. Ansvar för hjälpmedel följer med hälso- och sjukvårdsansvaret avseende ortopedtekniska, hörseltekniska och syntekniska hjälpmedel samt vissa definierade medicinska behandlingshjälpmedel.

Ansvar för tekniska hjälpmedel till personer med motoriska, kognitiva och begåvningsmässiga funktionsnedsättningar är delat mellan kommunerna och Region Skåne efter typ av produkt. Den huvudman som har kostnadsansvaret för ett visst hjälpmedel förskriver detta och ansvarar därmed för utprovning, träning, uppföljning m.m.

Nuvarande ansvarsfördelning innebär därmed att ansvaret för hjälpmedel inte följer tröskelprincipen. Det innebär också att hjälpmedel inte alltid följer rehabiliterings-/vårdprocessen.

Hur ansvaret är fördelat preciseras i en för huvudmännen gemensam Policy och allmänna rekommendationer för hjälpmedelsverksamheten (november 2007).

4.10 Habilitering

Som gemensam beskrivning av begreppet rehabilitering följer huvudmännen Socialstyrelsens definition:

”Insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet”.

I hälso- och sjukvårdslagen (HSL) § 3 och § 18 b stadgas att landsting respektive kommun ska erbjuda rehabilitering.

Habilitering står för tidiga, samordnade och allsidiga insatser från olika kompetensområden och verksamheter. Insatserna kan vara av arbetslivsinriktad, medicinsk, pedagogisk, psykologisk, social samt teknisk art och kombineras utifrån den enskildes behov, förutsättningar och intressen.

Insatserna ska vara målinriktade och förutsätter att den enskilde ges möjligheter till inflytande vid planering, genomförande och uppföljning beaktas och säkras. Insatserna fortsätter så länge individens behov kvarstår (Socialstyrelsens föreskrifter, SOSFS 2007:9). Basen i stödet till den enskilde utgörs av rehabiliteringsinsatser enligt HSL. Råd och stöd enligt LSS är ett komplement till rehabilitering.

Socialstyrelsens föreskrift (SOSFS 2008:20) med allmänna råd omfattar rehabilitering och habilitering. Tillämpningsanvisningar som är gemensamma för Region Skåne och kommunerna är framtagna som stöd för samordningen av insatserna.

Ansvarsfördelningen inom habiliteringsområdet följer inte tröskelprincipen utan ser ut som följer:

Region Skåne ansvarar för:

- Tvärprofessionella habiliteringsinsatser enligt HSL till enskilda personer – barn, ungdomar och vuxna – oberoende av boendeform och sysselsättning, som har behov av sådana insatser.
- Region Skåne svarar också för kunskapsöverföring till kommunens personal, som utför rehabilitering i vardagen, avseende funktionsnedsättningar och konsekvenserna av dessa hos den enskilde.

Dessutom har Regionen ansvar för hälso- och sjukvård vid korttidsvistelse, däri inräknas även koloni- och lägervistelse, för LSS personkrets där insatsen ges med stöd av 9 §, punkt 6.

Kommunen ansvarar för:

- Rehabilitering i vardagen som innebär stöd och träning som utförs av personal i förskola/skola eller av vårdpersonal i boende och daglig verksamhet, i enlighet med den plan som görs upp tillsammans med Region Skånes specialisthabiliteringsteam och den enskilde eller dennes företrädare.
- Kommunen svarar också för de utbildnings- och fortbildningsinsatser som normalt ligger inom ramen för arbetsgivaransvaret för att garantera en verksamhet utifrån behov hos personer med funktionsnedsättningar.

Den nya ansvarsfördelningen innebär ett ökat ansvar för Region Skåne och för att möjliggöra ett utökat ansvarstagande kommer följande principer att tillämpas:

- Aktuella för den ”nya rehabiliteringen” är brukare yngre än 35 år. Övriga som **idag** bor i särskilda boendeformer och/eller har daglig verksamhet får insatser inom ramen för det kommunala habiliteringsansvaret som tidigare.
- Brukare som **idag** är 35 år eller yngre omfattas fullt ut av Region Skånes utökade habiliteringsansvar.

En mer utförlig beskrivning av innehållet i ”Den nya rehabiliteringen” i Skåne” framgår av ”Överenskommelse om rehabilitering i Skåne”, bilaga 2.